

Titel

Udvikling af en langsigtet strategi for reduktion af pesticidbelastningen og indholdet af pesticidrester samt forbedring af arbejdsmiljøet.

Baggrund

Da frugtavl og gartneribruget afsætter uforarbejdede produkter, er det helt afgørende, at kvaliteten er i top. Det kræver bl.a., at producenterne, både de økologiske og konventionelle, har adgang til de nødvendige plantebeskyttelsesmidler.

Interessen fra firmaer/registreringsindehavere til at få godkendt nye midler til havebrugskulturerne er begrænset, da deres cost-benefit analyser ofte viser, at det ikke kan betale sig.

Det betyder, at det kan være nødvendigt at stoppe med at dyrke nogle såvel konventionelle som økologiske afgrøder, eller at de få tilladte midler anvendes for ofte med risiko for aftagende effekt og/eller resistensdannelse. Hvor der ikke findes alternative løsninger, vil det betyde, at der sprøjtes hyppigere og med højere doseringer af disse midler.

Projektet skal, i det omfang det er muligt, tilvejebringe de data, der er nødvendige for, at der kan indsendes ansøgninger til nye midler og/eller nye anvendelser, der ellers ikke vil blive søgt. Hvor dette ikke er muligt, skal projektet forsøge at anvisne alternative strategier og metoder.

Det er også vigtigt for erhvervet, at de får adgang til nye specifikke midler, der er mere skånsomme overfor nyttedyrene. Det er bl.a. den type midler, der efterspørges i forbindelse med produktionen efter Dansk IP, samt vil støtte op om udbredelsen af IPM, som det fremgår af regeringens Sprøjtemiddelstrategi og den tematiske strategi i EU.

Formål

Gennem en langsigtet (flerårig) strategi er det formålet at reducere såvel pesticidbelastningen af miljøet og indholdet af pesticidrester i frugt og grønt samt forbedre arbejdsmiljøet.

Indhold.

Forbedring af arbejdsmiljøet i væksthusproduktionen

Der er arbejdet på at finde og få godkendt plantebeskyttelsesmidler, der kan supplere eller erstatte midler, der er mistænkt for at have hormonforstyrrende effekter. Der er ligeledes arbejdet på at finde nye midler, der kan erstatte- og eller supplere allerede godkendte midler med aftagende effekt.

Forsøg

Der er udført en række forsøg på Flakkebjerg forsøgsstation, der har til formål at finde nye midler/strategier, der kan erstatte eller supplere eksisterende midler/strategier. Der er desuden udført en række praksisnære forsøg med nye midler og anvendelser hos udvalgte producenter.

Plantebeskyttelsesmidler til økologisk produktion

Der er et stort behov for, at de økologiske producenter har adgang til nødvendige plantebeskyttelsesmidler. Specielt i de flerårige kulturer som f.eks. æbler er der problemer med en række skadevoldere.

Der er arbejdet med midlerne Spruzit Neu, kaliumbicarbonat, spinosad, feromoner, Serenade ASO, parafinolie, kalisæbe og NeemAzal, der alle er godkendt til økologisk produktion.

Ansøgninger til godkendelse af mindre anvendelser

Der er indsamlet data, der efterfølgende har været brugt ved indsendelse af ansøgninger til godkendelse af mindre anvendelser. Der er blevet tildelt en række mindre anvendelser og dispensationer på baggrund af dette arbejde.

Myndighedskontakter

Der har været afholdt en række møder i Miljøstyrelsen i 1) Dialogforum for plantebeskyttelsesmidler, 2) Følgegruppen for jordbundsøkologi og pesticider, 3) Følgegruppen for sundhed og i 4) Faglig Følgegruppe for Alternative Pesticider

Internationale kontakter

Ved deltagelse i konferencer, møder m.m. har der været kontakt til det øvrige EU og Norden.

Målopfyldelse

Forbedring af arbejdsmiljøet i væksthushavet

Der er i 2013 på Flakkebjerg forsøgsstation og i praksisnære producentforsøg afprøvet nye midler til erstatning for eller som supplement til eksisterende midler. Dette arbejde har sammen med forsøg fra 2012 ført til en række nye godkendelser, samt skabt grundlaget for at der i 2013 er indsendt en række nye ansøgninger, der afventer Miljøstyrelsens afgørelse.

Der er igen i 2013 udført en række forsøg med det biologiske middel Serenade ASO. De opnåede erfaringer kan anvendes til rådgivning og ansøgning om supplerende anvendelser, når midlet opnår en regelret godkendelse i Danmark.

Forsøg

Flakkebjerg forsøgsstation har udført 27 effektivitets-, tolerance og strategiforsøg som fordeler sig således:

8 forsøg i prydplanter (væksthus + friland) og i planteskolekulturer

8 forsøg i frilandsgrønsager

11 forsøg i frugt og bær

Der er lavet en række praksisnære forsøg i prydplanter (væksthus + friland) og i planteskolekulturer. Baggrunden for at udføre ovennævnte forsøg på Flakkebjerg og ude hos producenterne har været at skabe et fagligt grundlag for at give en optimal rådgivning samt at søge om nye godkendelser.

Plantebeskyttelsesmidler til økologisk produktion

Der er ved kontakt til ansøgende firmaer og myndigheder presset på for at få godkendt midler til brug i den økologiske produktion. Det har betydet, at der i 2013 blev givet dispensation til anvendelse af Spruzit Neu (naturligt pyrethrum) i kernefrugt, stenfrugt og buskfrugt, frilandsgrønsager, hestebønner og hvidkløver. Der blev i 2013 givet godkendelse til mindre anvendelse af Kumulus S (svovl) i buskfrugt, stenfrugt, jordbær og planteskolekulturer. Der er i 2013 udarbejdelse og indsendt en ansøgning om godkendelse af Armicarb (kaliumbikarbonat), som forventes godkendt primo 2014. Der er samarbejdet med relevante firmaer om at få godkendt en række nye midler til økologisk produktion.

Ansøgninger til godkendelse af 'mindre anvendelser'

Der er i 2013 givet ca. 30 godkendelser til mindre anvendelser og 8 dispensationer til gartnerierhvervet. Der er desuden indsendt ca. 35 ansøgninger om godkendelse til mindre anvendelser og dispensationer. Herudover er der indsamlet data, som skal anvendes i forbindelse med en række ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser i 2014.

Flere af de midler, der er arbejdet med, er nye midler, der har mere specifikke virkemekanismer, og dermed påvirker det omgivende miljø mindre. Flere midler har ligeledes generelt en bedre sikkerhedsprofil i forhold til brugerne.

Der er ligeledes arbejdet med midler, der har nye virkemekanismer, som kan forebygge, at der opstår resistens. Dette forventes at være med til at begrænse antallet af behandlinger og dermed belastningen af miljøet med pesticider.

Myndighedskontakter

I Miljøstyrelsens regi har der været afholdt 4 møder i *Dialogforum for plantebeskyttelsesmidler*, 3 møder i følgegruppen for *Jordbundsøkologi og pesticider* og 3 møder i følgegruppen for *Sundhed og pesticider*. Derudover har der været afholdt 2 møder i følgegruppen til godkendelse af *Alternative*

plantebeskyttelsesmidler i Danmark samt 2-3 orienteringsmøder om andre emner. Der har også været deltagelse i Miljøstyrelsens *Pesticidforskningsseminar* i januar 2013.

Internationale kontakter

Der har været deltagelse i konferencen Registration of Agrochemicals 2013 i Bruxelles i april og konferencen *Biopesticides Conference 2013* i december i Amsterdam. På konferencerne gives der status omkring nye midler og muligheder samt om nye godkendelsesprocedure m.m.

Der har været afholdt møde med repræsentanter fra de nordiske og baltiske lande omkring samarbejde i forbindelse med godkendelser i Nordzonen.

Der har desuden været deltagelse på udstillingen Borgeby Fältdagar og en Fältvandring i Sverige i juni omkring erfaringer og udveksling af data til brug ved ansøgninger om mindre anvendelser.

Offentliggørelse.

Forsøgene fra Flakkebjerg bliver offentliggjort i et antal forsøgsrapporter, der udkommer inden sommerferien 2014. Forsøgene vil blive offentliggjort på GartneriRådgivningens hjemmeside:

<http://projektfinansiering.landscentret.dk/Gartneriafgiftsfonden/2011/Reduktionafpesticidbelastningen/Sider/default.aspx>

De praksisnære forsøg vil ligeledes blive offentliggjort på hjemmesiden.

Beskrivelse af de nye godkendte midler til bl.a. økologisk anvendelse og godkendelser til mindre anvendelser kan findes på: www.middeldatabasen.dk

De nye godkendelser til mindre anvendelser kan desuden findes her:

http://www.gartneriraadgivningen.dk/Groenplantebeskyttelse/OffLabelgodkendelser/Off_Label_liste.htm

Herudover har de forskellige forsøg og godkendelser været offentliggjort og beskrevet via e-mail i nyhedsbreve og i artikler i fagbladene "Frugt og Grønt" samt "Gartnertidende" samt præsenteret på forskellige faglige møder.

Resumé

Gennem en langsigtet (flerårig) strategi er det formålet at reducere såvel pesticidbelastningen af miljøet og indholdet af pesticidrester i frugt og grønt samt forbedre arbejdsmiljøet.

Dette skal bl.a. ske ved, at erhvervet får adgang til nye specifikke midler, der er mere skånsomme overfor nyttedyrene. Det er bl.a. den type midler, der efterspørges i forbindelse med produktionen efter Dansk IP, samt vil støtte op om udbredelsen af IPM, som det fremgår af regeringens

Sprøjtemiddelstrategi og den tematiske strategi i EU.

På baggrund af forsøgsresultaterne i 2013 vil der i 2014 blive indsendt en række ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser.

Til den økologiske produktion blev der i 2013 opnået nye godkendelse i flere afgrøder samt skabt grundlag for flere ansøgninger/godkendelser i 2014.

Der er i 2013 givet ca. 30 godkendelser til mindre anvendelser og 8 dispensationer til gartnerierhvervet. Desuden er der indsendt en række ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser og dispensationer, som der endnu ikke er nogen afgørelser på.

Der har i Miljøstyrelsen været deltagelse i en række møder i forskellige følgegrupper bl.a. omkring godkendelse af "Alternative plantebeskyttelsesmidler" i Danmark.